

Examen AA

Financial Accounting 2 / Externe Verslaggeving 2

DATUM: 18 juni 2019
TIJD: 13.30 – 15.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 4 opgaven en 7 pagina's inclusief voorblad. Controleer of dit examen compleet is!
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauwschrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Motiveer steeds uw antwoord en vermeld het betreffende artikel en lid. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.

Hulpmiddelen:

- Toegestane hulpmiddelen:
 - Handboek Jaarrekening/Externe Verslaggeving 2018 of 2017
 - Rekenmachine (niet grafisch)

Veel succes toegewenst!

Adviestijd opgave 1:	30 minuten	20 punten
Adviestijd opgave 2:	40 minuten	35 punten
Adviestijd opgave 3:	30 minuten	26 punten
Adviestijd opgave 4:	20 minuten	19 punten

Opgave 1 (30 minuten, 20 punten)

Carolus BV te Waddinxveen (hierna Carolus) hanteert bij de opstelling van de jaarrekening de Nederlandse wet- en regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ)).

De balansen per 31 december 2015 en 2014 van Carolus zien er als volgt uit:

Balansen Carolus BV per 31 december(x € 1.000 vóór winstverdeling)

	2015	2014		2015	2014
Materiële vaste activa	19.000	20.000	Aandelenkapitaal	20.000	20.000
Deelneming Florijn BV	3.000	—	Agio	5.000	5.000
Vorraden	12.000	10.000	Herwaarderingsreserve	3.000	3.200
Debiteuren	3.500	4.000	Overige reserves	6.500	5.500
Liquide middelen	4.000	10.000	Winst boekjaar	3.500	6.000
			Voorziening voor latente belastingverplichtingen	950	1.000
			Kortlopende schulden	2.550	3.300
	<u>41.500</u>	<u>44.000</u>		<u>41.500</u>	<u>44.000</u>

Verdere gegevens

- Op 1 januari 2015 heeft Carolus een 80% belang verworven in Florijn BV (hierna Florijn) voor een bedrag van € 5.000.000. De betaalde goodwill werd rechtstreeks verantwoord in het eigen vermogen van Carolus.
- Carolus waardeert haar deelneming Florijn volgens de vermogensmutatiemethode met als eerste boekwaarde de nettovermogenswaarde.
- Zowel Carolus als Florijn waarderen de materiële activa tegen actuele waarde die voor Florijn op 1 januari 2015 overeenkomt met de fair value. Beide ondernemingen verantwoorden waardeverminderingen in de herwaarderingsreserve onder aftrek van latente belastingen, gewaardeerd tegen het nominale tarief van 25%. Gerealiseerde herwaardering wordt overgeboekt naar de Overige reserves. Overdruk Vpb komt ten laste van het vermogen.
- In 2015 heeft Carolus 5% van haar eigen aandelen ingekocht voor € 2.000.000.
- De winst na belastingen over 2014 werd in 2015 geheel aan de Overige reserves toegevoegd.
- Verder mutaties in de Overige reserves, dan de hierboven genoemde, hebben zich in 2015 niet voorgedaan.

Vraag 1 (4 punten)

Bereken de door Carolus bij de verwerving van de deelneming betaalde goodwill.

Vraag 2 (2 punten)

Bereken de nettovermogenswaarde van het 80% belang in Florijn bij verwerving op 1 januari 2015.

Vraag 3 (3 punten)

Op welke wijze zou Carolus de bij verwerving van het belang in Florijn betaalde goodwill in de jaarrekening 2015 hebben verwerkt indien Carolus haar deelneming Florijn tegen de verkrijgingsprijs zou hebben gewaardeerd?

Vraag 4 (4 punten)

Bereken voor Carolus het resultaat deelneming Florijn over 2015. Hierbij moet er van worden uitgegaan dat zich bij Florijn geen andere vermogensmutaties hebben voorgedaan.

Vraag 5 (3 punten)

Beredeneer dat het vormen van een Wettelijke reserve ingehouden winst deelnemingen alleen kan plaatsvinden bij waardering van deelnemingen onder toepassing van de vermogens-mutatiemethode.

Stel nu dat Carolus de deelneming Florijn eind 2017 verkoopt voor € 5.800.000. De nettovermogenswaarde van de deelneming bedraagt op dat moment € 3.600.000.

Vraag 6 (4 punten)

Geef de journaalpost die Carolus van deze verkoop eind 2017 heeft gemaakt.

Opgave 2 (40 minuten, 35 punten)

Van Triangel BV, die voor het opstellen van haar jaarrekening de Nederlandse regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen) toepast, zijn de volgende balansen per 31 december 2017 en 2018, alsmede de winst- en verliesrekening over 2018 (bedragen x € 1.000) gegeven.

Balans per 31 december (na verwerking voorstel winstverdeling)

	2018	2017		2018	2017
Vaste activa			Eigen vermogen		
Grond	140	100	Aandelenkapitaal	800	750
Gebouwen	580	500	Agio	75	50
Machines	580	800	Overige reserves	397	300
Inventaris	85	100			
			Voorzieningen		
Vlottende activa			Voorziening product-aansprakelijkheid	35	50
Voorraden	450	250			
Debiteuren	155	40	Langlopende schulden		
Liquide middelen	40	15	Hypothecaire lening	400	320
			Kortlopende schulden		
			Crediteuren	30	85
			Te betalen		
			vennootschapsbelasting	143	150
			Te betalen dividend	150	100
	<u>2.030</u>	<u>1.805</u>		<u>2.030</u>	<u>1.805</u>

Winst- en verliesrekening over 2018

Netto-omzet		3.600
Kostprijs van de omzet		<u>2.400</u>
		1.200
Lonen en salarissen	350	
Sociale lasten	50	
Afschrijving gebouwen	30	
Afschrijving machines	165	
Afschrijving inventaris	15	
Dotatie voorziening productaansprakelijkheid	10	
Overige bedrijfskosten	<u>200</u>	
		<u>820</u>
Bedrijfsresultaat		380
Belastingen		<u>133</u>
Resultaat na belasting		<u><u>247</u></u>

Voorstel winstverdeling 2018

Dividend 2018	150
Toe te voegen aan de winstreserve	<u>97</u>
	<u><u>247</u></u>

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

- In 2018 heeft Triangel een nieuw magazijngebouw met bijbehorende grond gekocht. In verband met de financiering van de aankoop van het magazijngebouw is een hypothecaire geldlening opgenomen van € 100.000.
- In 2018 heeft Triangel een oude verpakkingsmachine verkocht voor € 55.000. De boekwinst van € 5.000 is voor de resultaatpresentatie in mindering gebracht op de post Afschrijving machines.
- Triangel heeft in 2018 nieuwe aandelen geplaatst.
- In 2018 heeft een afnemer van Triangel een schade geleden bij de verkoop van de producten van Triangel aan haar afnemers. Triangel heeft de goederen van de afnemers teruggenomen. In 2018 is de hiermee verband houdende schadeclaim van € 25.000 in contanten uitbetaald.
- Alle in- en verkopen van de goederen vonden plaats op rekening.

Vraag 7 (4 punten)

Noem volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving twee functies van het kasstroomoverzicht.

Vraag 8 (20 punten)

Stel het kasstroomoverzicht over 2018 van Triangel op met toepassing van de indirecte methode.

Vraag 9 (2 punten)

Geef aan waar de directe methode verschilt van de indirecte methode.

Stel dat Triangel BV de opslagloos nog niet had betaald (en dus nog onder de crediteuren zou zijn verantwoord).

Vraag 10 (3 punten)

Op welke wijze zou deze transactie in het kasstroomoverzicht worden verwerkt?

Vraag 11(3 punten)

Waar duidt een negatieve kasstroom uit investeringsactiviteiten op?

Vraag 12 (3 punten)

Op welke wijze kan een positieve kasstroom uit investeringsactiviteiten ontstaan?

Opgave 3 (30 minuten, 26 punten)

Rehorst B.V. is een middelgrote bouwonderneming in het Groene Hart. Rehorst heeft in 2015 overeenstemming bereikt met het bestuur van amateurvoetbalvereniging Be Fair om een nieuwe tribune te bouwen, geschikt voor ongeveer 2.000 toeschouwers. De tribune wordt gebouwd op een braakliggend stuk terrein dat al eigendom is van Be Fair. Het speelveld zelf wordt door een andere partij aangelegd. In het ontwerp van het project is onder de tribune een gebouw opgenomen waarin de kleedkamers en kantine zich bevinden. Het totale Project tribune is inclusief de kleedkamers en kantine.

De aanneemsom voor het Project tribune is € 2.500.000; dit betreft het bouwrijp maken van de grond en het bouwen van de tribune volgens een tekening van de architect.

Omdat het de eerste keer is dat Rehorst een dergelijk project gaat uitvoeren, zijn volgens de controller de kosten bij de start van het project nog niet betrouwbaar te bepalen. Vanaf 2016 is er een nieuwe controller in dienst gekomen, die meer ervaring heeft met de bouw van tribunes en stadions.

Rehorst past met betrekking tot de winstneming op de onderhanden projecten de percentage of completion methode toe, waarbij de voortgang van het project wordt bepaald door de reeds bestede kosten in verhouding tot de verwachte totale kosten. De omzet wordt verantwoord bij oplevering van het project. Voor de balanspresentatie brengt Rehorst de gefactureerde termijnen in mindering op de actiefpost onderhanden projecten.

Gegevens over het project

Aanneemsom € 2.500.000

Boekjaar	Bestede kosten	Nog te maken kosten	Gedeclareerde termijnen
In 2015	€ 500.000	onbekend	€ 300.000
In 2016	€ 930.000	€ 770.000	€ 1.200.000
In 2017	€ 800.000	nihil	€ 1.000.000

Vraag 13 (4 punten)

Geef in het algemeen twee mogelijke redenen waarom ondernemingen gedeclareerde termijnen niet afzonderlijk als passiefpost in de balans opnemen maar als aftrekpost op onderhanden projecten in opdracht van derden.

Vraag 14 (6 punten)

Geef de berekening van het project tribune in de jaarrekening per 31 december **2015**.
Motiveer uw antwoord. Geef ook aan waar dit bedrag in de balans wordt opgenomen.

Vraag 15 (10 punten)

Geef gemotiveerd aan hoe het project tribune in de jaarrekening **2016** (balans en winst-en-verliesrekening) moeten worden verwerkt. Geef hierbij alle bedragen en berekeningen.

Rehorst geeft de klant zes maanden garantie op het hele project bij oplevering, vanaf ruwbouw tot en met de afwerking. Feitelijk komt het erop neer dat bouwbedrijven in het Groene Hart alle gebreken bij opgeleverde bouwprojecten repareren voor zover die binnen een termijn van een jaar na oplevering door de klant worden geclaimd. Rehorst heeft in verband hiermee in de jaarrekening een garantievoorziening opgenomen van 2% van de aanneemsom van de opgeleverde werken uit het afgelopen boekjaar.

De penningmeester van Be Fair stelt vijf maanden na oplevering van de tribune met bijgebouwen vast dat het schilderwerk niet is verricht in overeenstemming met de gemaakte afspraken volgens het bouwcontract. De bouwkundig directeur van Rehorst constateert dat de penningmeester hierin gelijk heeft en dat dit ook binnen de garantievoorwaarden valt. Daarom doet hij namens Rehorst de schriftelijke toezegging dat Rehorst in april 2018 het schilderwerk opnieuw zal laten verrichten. De kosten bedragen volgens een offerte van de schilder € 30.000.

Vraag 16 (3 punten)

Geef gemotiveerd aan of het opnemen van de garantievoorziening zoals hierboven beschreven in overeenstemming is met de wet en / of richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ).

Vraag 17 (3 punten)

Geef gemotiveerd aan hoe Rehorst de garantieclaim van Be Fair in het jaarrapport 2017 verwerkt.

Opgave 4 (20 minuten, 19 punten)

Piet Secuur, de controller van Ostrea BV (een grondverwerkingsbedrijf), heeft de conceptjaarrekening 2018 gereed. Ostrea gaat bij het opstellen van de jaarrekening uit van BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Ten aanzien van een aantal posten bestaat bij Piet nog onduidelijkheid over hoe deze verwerkt moeten worden in de jaarrekening en hij vraagt u daarbij om advies.

Eigen vermogen

Ostrea overweegt om haar werknemers te laten participeren in een optieregeling. In het kader daarvan zijn in 2018 eigen aandelen ingekocht. De verkrijgingsprijs van deze aandelen bedroeg € 500.000. De nominale waarde € 300.000. De uitgaven die samenhangen met de inkoop bedroegen € 20.000.

Vraag 18 (3 punten)

Geef de journaalpost die naar aanleiding van de inkoop van eigen aandelen dient te worden gemaakt.

Reorganisatievoorziening

Eind 2018 overweegt Ostrea om twee filialen (vanwege afnemende resultaten) te sluiten. De hiermee samenhangende kosten zijn door Piet als volgt, op basis van een betrouwbare schatting, gecijferd:

Scholing vertrekkend personeel	€ 1.000.000
Scholing blijvend personeel	€ 500.000
Kosten ontslagregeling	€ 1.750.000
Verlies afstoting pand en machines	<u>€ 1.000.000</u>
Totaal	€ 4.250.000

Op basis van deze berekening wil Piet een reorganisatievoorziening treffen. Ostrea heeft aan de voorwaarden tot het vormen van een reorganisatievoorziening voldaan.

Vraag 19 (4 punten)

Wat zijn de voorwaarden om volgens de RJ een reorganisatievoorziening te treffen?

Vraag 20 (4 punten)

Voor welk bedrag wordt de reorganisatievoorziening op de balans per 31 december 2018 opgenomen? Motiveer in uw antwoord waarom bepaalde kosten wel en bepaalde kosten niet mogen worden opgenomen

Gebeurtenis na balansdatum

Begin 2019 valt er een brief op de mat van Ostrea. De onderneming wordt door de gemeente aansprakelijk gehouden voor vervuiling van grond. Intern onderzoek wijst uit, dat de vervuiling in 2018 is ontstaan doordat machines, die Ostrea heeft gebruikt bij afgravingen, olie lekten. Dit feit was intern bekend maar men heeft hier geen actie op genomen omdat men dacht dat de gevolgen minimaal zouden zijn. De gemeente heeft nog geen bedrag genoemd waarvoor zij Ostrea aansprakelijk wil stellen, maar wel dat zij momenteel onderzoek laat uitvoeren naar de hoogte van de saneringskosten. Bij Ostrea heeft men geen idee hoe hoog de claim zal uitvallen, maar men verwacht wel dat dit een substantieel bedrag zal zijn.

Vraag 21 (4 punten)

Motiveer of en zo ja hoe dit feit in de jaarrekening 2018 van Ostrea verwerkt moet worden.

Nadat de jaarrekening is opgesteld, maar vóórdat de jaarrekening in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is vastgesteld, wordt het te claimen bedrag door de gemeente bekend gemaakt: € 100.000. Ostrea, opgelucht door het relatieve geringe bedrag, gaat akkoord met betaling van deze claim.

Vraag 22 (4 punten)

Motiveer of en zo ja hoe dit feit in de jaarrekening 2018 van Ostrea verwerkt moet worden.

EINDE VAN DIT EXAMEN